

Sygn. akt I CSK 1604/22

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa E. W.
przeciwko P. spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 listopada 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 21 maja 2021 r., sygn. akt III Ca 791/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od E. W. na rzecz P. spółki akcyjnej w W. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka E. W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi, uwzględniającego apelację pozwanego P. S.A. w W. w sprawie o zapłatę zadośćuczynienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała oczywistą zasadność skargi. Podniosła przy tym dwie kwestie, z których pierwsza dotyczyła błędnego, jej zdaniem, uznania przez Sąd drugiej instancji, że w sprawie nie doszło do naruszenia dobra osobistego w postaci więzi rodzinnej powódki z poszkodowanym J. S., podczas gdy z powodu ciężkiego oraz głębokiego

upośledzenia funkcji życiowych znajduje się on w stanie powodującym niemożność nawiązania (utrzymania) tej więzi i utrzymywania kontaktu właściwego dla danego rodzaju stosunków. Druga część wyводу dotyczyła natomiast art. 446² k.c. (który wszedł w życie po wydaniu wyroku) i jego retroaktywnego charakteru.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Argumentacja powódki nie prowadzi do wniosku o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Wypada przypomnieć, że Sąd Apelacyjny ustalił, iż poszkodowany, czyli mąż matki powódki, który przysposobił skarżącą, wskutek wypadku komunikacyjnego ma ograniczenia poznawcze, zaburzenia pamięci operacyjnej oraz koncentracji uwagi i wyrażania woli. Jednocześnie jednak pozostaje w kontakcie słownym z powódką, cieszy się z jej odwiedzin, rozmawia z nią, uczestniczy w uroczystościach rodzinnych i bawi się z córką skarżącej. Stanowisko powódki abstrahuje od tych ustaleń faktycznych, choć nie mogą być one kwestionowane w skardze kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.) i wiążą Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Skarżąca przedstawia natomiast własne tezy, w tym zaczerpnięte z opinii biegłego przeprowadzonej w innej sprawie, i na ich podstawie wywodzi, że brak jest „sprzyjających warunków dla kontynuowania więzi rodzinnej” z poszkodowanym. Wbrew temu zapatrywaniu nie można jednak przyjąć, by doszło do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, skoro

z ustaleń faktycznych wynika, że stan zdrowia przysposabiającego, chociaż ciężki, nie uniemożliwia mu funkcjonowania w charakterze członka rodziny. Niewątpliwie sposób tego funkcjonowania uległ zmianie, jednakże nie oznacza to, że więź rodzinna przestała istnieć. Z kolei okoliczność, że określone warunki „nie sprzyjają” kontynuowaniu więzi rodzinnej, nie oznacza, że doszło do naruszenia dóbr osobistych.

Jedynie uzupełniając należy dodać, że skarga kasacyjna nie byłaby oczywiście uzasadniona nawet w razie przyjęcia, iż wypadek spowodował niemożność dalszego trwania więzi i utrzymywania kontaktu właściwego dla stosunków między rodzicem (przysposabiającym) a dzieckiem. Rzecz bowiem w tym, że zarówno w nauce prawa, jak i w orzecznictwie dalece sporne jest stanowisko o istnieniu dobra osobistego w postaci więzi rodzinnej, a w konsekwencji o możliwości zasądzenia zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z naruszenia (zerwania, uniemożliwienia nawiązania) takiej więzi (zob. rozbieżne uchwały – 7 – Sądu Najwyższego z 27 marca 2018 r., III CZP 60/17, oraz z 22 października 2019 r., I NSNZP 2/19). Gdyby zatem nawet więź powódki i poszkodowanego uległa zerwaniu, skarga kasacyjna nie byłaby oczywiście uzasadniona, gdyż kontrowersyjne (a zatem nie: oczywiste) pozostawałoby to, czy dobro osobiste w postaci więzi rodzinnej istnieje – podczas gdy konstatacja o istnieniu takiego dobra ma znaczenie pierwotne względem dalszego badania, czy doszło do jego naruszenia.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, podobnie jak w ramach podstaw skargi, skarżąca przywołała także art. 446² k.c. Wskazanie na naruszenie tego przepisu nie może przemawiać za zrealizowaniem się w sprawie przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż zaskarżony wyrok zapadł 21 maja 2021 r., a przywołana regulacja weszła w życie dopiero 19 września 2021 r. Sąd Apelacyjny nie mógł zatem naruszyć unormowania, które nie obowiązywało w dacie orzekania. Wprawdzie skarżąca zauważyła, że norma wywodzona z tego przepisu ma skutki retroaktywne, co wynika wprost z art. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, jednak okoliczność ta nie może wpłynąć na ocenę rozstrzygnięcia wydanego przed wejściem wskazanej ustawy w życie. Ponadto skarżąca nie

przywołała wspomnianego ostatnio przepisu w podstawach skargi, tymczasem retroaktywny skutek stosowania 446² k.c. mógłby być wywodzony jedynie ze stosownego uregulowania ustawy zmieniającej. Do omawianego wątku w pełni aplikują się także przedstawione wyżej rozważania, że z ustalonego przez Sąd drugiej instancji stanu faktycznego nie wynika, by wypadek poszkodowanego skutkował niemożnością nawiązania lub kontynuowania więzi rodzinnej.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[as

ał]